

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ M. B., 2/ Z. H.B.**, zastúpených Mgr. Vierou Laczovou, advokátkou v Trnave, Dolné Bašty 2, proti odporkyni **M. B.**, zastúpenej JUDr. Ruženou Bubenčíkovou, advokátkou v Trnave, Kollárova 8, **o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam a o určenie existencie vecného bremena**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 26 C 61/2005, o dovolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 3. novembra 2010, sp.zn. 9 Co 69/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom z 19. októbra 2009 č.k. 26 C 61/2005-201 zamietol návrh, ktorým sa navrhovatelia domáhali určenia, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi v celosti domovej nehnuteľnosti, postavenej na časti parcely č. 934, nachádzajúcej sa v k.ú. obce H., ktorá je geometrickým plánom Ing. D. P. zo dňa 10. februára 2005, číslo plánu 21/2005 v novom právnom stave určenej ako dom, postavený na novoutvorenej parcele č. 943/3, zastavaná plocha o výmere 48 m² a určenia, že na časti parcely č. 943 v predmetnej nehnuteľnosti v novom právnom stave určenej ako pozemok, parcela č. 943/3, dvor o výmere 48 m² viazne vecné bremeno, spočívajúce v bezodplatnom práve stavby a bezodplatnom práve užívania. Taktiež sa domáhali určenia, že na časť parcely č. 934 v novom právnom stave určenej ako pozemok, parcela č. 934 viazne v prospech domovej nehnuteľnosti vecné bremeno, spočívajúce v bezodplatnom práve vstupu, vjazdu a prechodu a prejazdu a v bezodplatnom práve užívania. Pri svojom rozhodnutí vychádzal zo zistenia, že odporkyňa sa stala na základe osvedčenia o dedičstve

po poručiteľovi E. L. (jej bratovi a strýkovi navrhovateľa 1/) okrem iného, výlučnou vlastníčkou nehnuteľností v k.ú. H., zapísaných na LV č. X. ako parcela č. 934 – zastavaná plocha, dvor s domom, č. súpisné X. o výmere 407 m² a parcely č. 935 – záhrady o výmere 415 m², vrátane plotov, vedľajších úprav a trvalých porastov. I stavba prístavby, ktorá je predmetom konania, bola povolená stavebným povolením Obvodného úradu životného prostredia Trnava, právoplatným dňa 2. decembra 1991, ktoré bolo vydané pôvodnému vlastníkovi domu č. X. E. L.. Navrhovatelia bývajú v tomto rodinnom dome od roku 1991 so súhlasom predchádzajúceho vlastníka nehnuteľnosti E. L., s ktorým do jeho smrti bývali spolu.

Súd

mal

za preukázané, že prístavba k domu nepredstavuje samostatnú bytovú jednotku, tak ako to uvádzajú navrhovatelia v návrhu. Bola zrealizovaná z dôvodu, že dom nemal kúpeľňu a WC, takže prístavba obsahuje chodbu, kúpeľňu, WC, komoru a izbu. Miestnosti kúpeľne, WC, špajze a chodby tvoria podľa § 43b ods. 6 Stavebného zákona a podľa § 121 ods. 2 Občianskeho zákonníka príslušenstvo k rodinnému domu č. súpisné X.. Zhodnotiac všetky vykonané listinné dôkazy v predmetnej veci, ako aj svedecké výpovede súd vec právne posúdil podľa § 129, § 130, § 134, § 118 Občianskeho zákonníka a § 85 ods. 1 Stavebného zákona a dospel k záveru, že k pojmovým znakom bytu ako predmetu občianskoprávných vzťahov je účelové určenie miestnosti, ktoré byt tvoria na trvalé bývanie dané právoplatným rozhodnutím stavebného úradu. Existencia takéhoto rozhodnutia je predpokladom toho, aby určité miestnosti mohli byť predmetom občianskoprávných vzťahov ako byt. Teda nie je možné sa domáhať, aby bolo určené vlastníctvo k tejto veci. V danom prípade navrhovatelia nepreukázali, že prístavbu v skutočnosti oni sami zrealizovali, keď z doterajších výsledkov dokazovania vyplynulo jednoznačne iba to, že k realizácii prístavby došlo z dôvodu, že dom č. X. nemal kúpeľňu a WC, a preto bolo túto situáciu potrebné riešiť prístavbou, ktorá je príslušenstvom k domu a netvorí samostatnú vec. Na túto prístavbu bola použitá tehla zo zbúranej časti rodinného domu, ktorého vlastníkom bol nebohý E. L., ktorý stavbu aj so svojou matkou financoval. V súvislosti s tvrdením navrhovateľov ohľadom vydržania vlastníctva k prístavbe, súd uviedol, že navrhovatelia neboli dobromyseľní o tom, že im prístavba patrí. Užívali ju spolu s vlastníkom stavby p. L. potom, čo im to dovolil na základe ústnej nájomnej zmluvy. Pokiaľ sa týka zriadenia vecného bremena užívať rodinný dom č. X., navrhovatelia nijakým spôsobom nepreukázali, že by došlo vôbec k vzniku tohto vecného bremena. Čo sa týka námietky vydržania, dobromyseľnej držby nehnuteľnosti po dobu 10 rokov, tak už v marci v dedičskom konaní po E. L. sa navrhovateľ 1/ dozvedel, že dedičkou,

a teda aj vlastníčkou nehnuteľnosti sa stala odporkyňa. Navrhovatelia neboli dobromyseľnými držiteľmi veci, nespĺnili základnú podmienku pre vydržanie, prístavbu užívajú od 20. septembra 1991 a dedičské konanie po E. L. bolo právoplatne skončené 10. apríla 2001. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie navrhovateľov 1/, 2/ rozsudkom z 3. novembra 2010 sp.zn. 9 Co 69/2010 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil a v časti náhrady trov konania ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odporkyňa náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia (vo veci samej) sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozsudku, na ktoré v podrobnostiach odkázal (§ 219 O.s.p.). Zrušenie prvostupňového rozsudku v časti výroku o trovách konania oprel o ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že v odvolacom konaní úspešná odporkyňa si náhradu trov tohto konania neuplatnila.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie navrhovatelia 1/, 2/, navrhli ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania bolo navrhovateľom odopreté právo vypovedať pred súdom. S poukazom na šikanózný výkon práva zo strany odporkyne, obom súdom nižšieho stupňa vytkli, že v tomto konaní tak dôležitá otázka, ako je nevyhnutné vlastníctvo prístavby pre navrhovateľov, a tým preukázanie naliehavého právneho záujmu sa dostala do úzadia napriek tomu, že navrhovatelia jednoznačne preukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení a ich správanie aj pred podaním žaloby tomuto nasvedčovalo. Navyše súd túto otázku nesprávne vyhodnotil na základe spochybnenej výpovede starostu obce a jej zamestnancov, čím sa tiež ani odvolací súd nezaoberal.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení navrhla dovolanie zamietnuť a navrhovateľom uložiť povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak dovolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku prvostupňového súdu, ktorým tento vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľov z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., na ktoré poukazovali dovolatelia.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa citovaného ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd postupoval v konaní v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Môže ísť napríklad o právo predniesť (doplniť) návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci a pod. V danom prípade dovolatelia predovšetkým namietali porušenie (odňatie) ich práva účasti na odvolacom pojednávaní, a tak aj práva vypovedať pred súdom tým, že v tejto veci odvolací súd napadnutý rozsudok vyhlásil bez nariadenia pojednávania. Táto námietka navrhovateľov však opodstatnená nie je.

Zákon č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok, s účinnosťou od 15. októbra zmenil obsah predošlého znenia ustanovenia § 214 O.s.p. tým, že inak vymedzil prípady, kedy odvolací súd má povinnosť nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie a kedy môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom od 15. októbra 2008) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b/súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania,
- c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

Keďže z obsahu spisu nevyplýva, že by boli dané dôvody pre nariadenie pojednávania podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (krajský súd pred vyhlásením rozsudku dokazovanie nedoplňoval, ani nezopakoval, súd prvého stupňa nerozhodol podľa § 115a O.s.p. bez nariadenia pojednávania a nariadenie pojednávania nevyžadoval dôležitý verejný záujem), odvolací súd v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. rozhodol o odvolaní navrhovateľov bez nariadenia pojednávania. Postupom odvolacieho súdu plne rešpektujúcim platnú úpravu Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008 nemohlo preto dôjsť k odňatiu možnosti navrhovateľom pred súdom konať. Navrhovatelia preto neopodstatnene namietali, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ dovolatelia svoje dovolanie odôvodnili aj tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľmi namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľov 1/, 2/ podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Úspešnej odporkyni nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože trovy súvisiace s odmenou právnej zástupkyne odporkyne za vyjadrenie k dovolaniu nepovažoval za potrebné a účelné bránenie práva, lebo v porovnaní s jej vyjadreniami v základnom konaní neobsahovalo nové okolnosti.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. mája 2012

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: D. Falbová